บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การจ่ายบำเหน็จตอบแทนของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า[๑]

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (สขค.) ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สขค ๐๑๐๕/๑๒๙๙ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ ดังนี้

๑. นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๗๓/๒๕๖๖ เรื่อง แต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖ แต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (กขค.) จำนวน ๔ คน ได้แก่ (๑) นาย ม. (๒) นาย ส. (๓) พันตำรวจเอก ศ. และ (๔) นาย ท. ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖ แทนกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เป็นเหตุให้ กขค. จำนวน ๔ คน ได้แก่ (๑) นาย ส. รองประธานกรรมการ (๒) นาย ก. กรรมการ (๓) นาย ต. กรรมการ และ (๔) นาย ร. กรรมการ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ สิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่ ในวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖

๒. มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ กำหนดให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการและกรรมการใน กขค. ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่า ๑ ปีบริบูรณ์ มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนกรณีปกติ เป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ (๑) พ้นจากตำแหน่งตามวาระ (๒) มีอายุครบ ๗๐ ปีบริบูรณ์ และ (๓) ลาออก โดยการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้นให้นำอัตราค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือนคูณด้วยระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง โดยการนับระยะเวลาให้นับแต่วันที่มีคำสั่งแต่งตั้งจนถึงวันที่สิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่ โดยนับจำนวนปี รวมทั้งเศษของปีด้วย การคำนวณเศษของปีที่เป็นเดือนหรือวันให้เป็นปีนั้น ให้นำเศษที่เป็นเดือนหารด้วย ๑๒ และเศษที่เป็นวันหารด้วย ๓๐ ได้ผลลัพธ์เท่าใดจึงหารด้วย ๑๒ ในการคำนวณให้ใช้ทศนิยม ๒ ตำแหน่ง และให้นำจำนวนที่คำนวณได้มารวมกันเป็นระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งซึ่งเป็นจำนวนปี ทั้งนี้ สิทธิในบำเหน็จตอบแทนนั้นเป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนไม่ได้

๓. ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาการจ่ายบำเหน็จตอบแทน มีดังนี้

(๑) นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๕๐/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการในคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๗ คน โดยนาย ก. ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ นาย ส. นาย ต. และนาย ร. ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ

(๒) เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ นาย ส. ได้รับแต่งตั้งเป็นรองประธานกรรมการตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๔๕/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งรองประธานกรรมการในคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

---

[๑] ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๕/๕๙ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(๓) เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ นาย ก. นาย ส. นาย ต. และนาย ร. ดำรงตำแหน่งครบตามวาระ แต่ยังอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่

(๔) เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๖ ในคราวประชุม กขค. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ นาย ก. ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่าขอลาออกจากตำแหน่งประธานกรรมการ และต่อมาได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๖ กราบเรียนนายกรัฐมนตรี ขอลาออกจากตำแหน่งประธานกรรมการ โดยจะขอปฏิบัติหน้าที่กรรมการเพียงตำแหน่งเดียว ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

(๕) ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖ นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการใน กขค. จำนวน ๔ คน แทนกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เป็นเหตุให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ สิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่ ในวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖

๔. เพื่อให้การจ่ายบำเหน็จตอบแทนของ กขค. เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย สขค. จึงขอหารือใน ๒ ประเด็น ดังนี้

(๑) การคำนวณบำเหน็จตอบแทนของนาย ก. ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและตำแหน่งกรรมการ จะต้องคำนวณโดยนำ “อัตราค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือน” ในตำแหน่งใด และ “ระยะเวลาตั้งแต่วันที่มีคำสั่งแต่งตั้งจนถึงวันที่สิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่” ในตำแหน่งใด นับตั้งแต่วันใดถึงวันใด มาเป็นฐานในการคำนวณ ทั้งนี้ หากคำนวณโดยแบ่งสัดส่วนตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในแต่ละตำแหน่ง จะถือว่าวันที่สิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งประธานกรรมการคือวันใด และหากมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งกรรมการน้อยกว่า ๑ ปีบริบูรณ์ จะมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนหรือไม่

(๒) การคำนวณบำเหน็จตอบแทนของนาย ส. ซึ่งดำรงตำแหน่งกรรมการและตำแหน่งรองประธานกรรมการ จะต้องคำนวณโดยนำ “อัตราค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือน” ในตำแหน่งใด และ “ระยะเวลาตั้งแต่วันที่มีคำสั่งแต่งตั้งจนถึงวันที่สิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่” ในตำแหน่งใด นับตั้งแต่วันใดถึงวันใด มาเป็นฐานในการคำนวณ ทั้งนี้ หากคำนวณโดยแบ่งสัดส่วนตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในแต่ละตำแหน่ง และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการน้อยกว่า ๑ ปีบริบูรณ์ จะมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนหรือไม่

โดยที่ปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญ สมควรพิจารณาด้วยความรอบคอบ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง[๒] แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๑๓) เพื่อประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นกรณีพิเศษ

[๒]ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะในหลายด้านหรือต้องการความรอบคอบในการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจขอให้กรรมการกฤษฎีกาสองหรือสามคณะมาประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นกรณีพิเศษก็ได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๑๓) ได้พิจารณาข้อหารือของ สขค. โดยมีผู้แทน สขค. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ในวันที่นาย ก. ได้แจ้งการลาออกด้วยวาจาต่อที่ประชุม กขค. ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๖ นั้น นาย ก. แจ้งต่อที่ประชุมว่า ขอลาออกจากตำแหน่งประธานกรรมการและประธานที่ประชุม กขค. โดยมอบให้รองประธานทำหน้าที่ต่อไป จากนั้นจึงเดินออกจากห้องประชุม โดยมิได้กำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนเวลาใดเพิ่มเติมและมิได้แจ้งว่าจะยื่นหนังสือขอลาออกจากตำแหน่งประธานกรรมการการแข่งขันทางการค้าในภายหลัง ซึ่งหลังจากนั้น นาย ก. ก็ยังคงปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการและเข้าประชุมในฐานะกรรมการมาอย่างต่อเนื่องจนถึงวันที่นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการชุดใหม่เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖ โดยกรรมการอื่นก็มิได้ทักท้วง และนาย ส. รองประธานก็ได้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมมาโดยตลอด ทั้งนี้ กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้ามิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในการลาออกไว้แต่อย่างใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๑๓) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว มีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าฯ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในการลาออกไว้โดยเฉพาะ โดยหลักแล้ว ต้องถือเจตนาของผู้ลาออกเป็นสำคัญเพราะเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้นั้น และย่อมแสดงเจตนาลาออกด้วยวาจา เป็นหนังสือหรือโดยวิธีอื่นใดก็ได้ หากแสดงให้รู้ถึงความประสงค์จะลาออกอย่างแน่นอนโดยปราศจากข้อสงสัยใด ๆ การลาออกย่อมมีผลทางกฎหมายโดยสมบูรณ์นับแต่วันที่ได้มีการแสดงเจตนาลาออกหรือนับแต่วันที่ได้กำหนดเป็นเงื่อนเวลาแห่งการลาออกไว้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย ก. ได้แจ้งการลาออกด้วยวาจาต่อที่ประชุม กขค. ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๖ ว่า ขอลาออกจากตำแหน่งประธานกรรมการ และประธานที่ประชุม กขค. โดยมอบให้รองประธานทำหน้าที่ต่อไป โดยมิได้กำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนเวลาใดเพิ่มเติมและมิได้แจ้งว่าจะยื่นหนังสือขอลาออกจากตำแหน่งประธานกรรมการการแข่งขันทางการค้าในภายหลัง การลาออกจึงย่อมมีผลสมบูรณ์นับแต่วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๖ อันเป็นวันที่นาย ก. ได้แสดงเจตนาลาออกแล้ว โดยไม่จำต้องยื่นหนังสือขอลาออกอีกหนังสือขอลาออกจากตำแหน่งประธานกรรมการจึงมีผลแต่เพียงการยืนยันว่าการลาออกนั้นเป็นการลาออกเฉพาะตำแหน่งประธานกรรมการ ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ที่เคยวินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๗๘/๒๕๕๔[๓]

สำหรับประเด็นที่ว่า เมื่อนาย ก. ขอลาออกจากตำแหน่งประธานกรรมการแล้ว นาย ก. จะยังคงดำรงตำแหน่งกรรมการต่อไปได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหาและแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการในกฎหมายนั้น สามารถแบ่งได้เป็น ๒ แบบ แบบที่หนึ่ง ได้แก่ การที่กฎหมายบัญญัติให้มีกระบวนการสรรหาและแต่งตั้งประธานกรรมการแยกต่างหากจากกรรมการตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุดกระบวนการ ดังเช่นกรณีของนายกสภามหาวิทยาลัยกับกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ และประธานกรรมการขององค์การมหาชนกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขององค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกรณีเช่นนี้หากประธานกรรมการลาออกจากตำแหน่งแล้วย่อมไม่มีตำแหน่งกรรมการรองรับเนื่องจากไม่เคยได้รับ

---

[๓] บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การลาออกด้วยวาจาของผู้อำนวยการองค์การสวนพฤกษศาสตร์ต่อที่ประชุมคณะกรรมการ อ.ส.พ. ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๖๕ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

การแต่งตั้งให้เป็นกรรมการมาก่อน แบบที่สอง ได้แก่ การที่กฎหมายบัญญัติให้มีกระบวนการสรรหากรรมการมาก่อนและเมื่อได้รับคัดเลือกหรือได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการแล้ว กรรมการจึงประชุมเพื่อเลือกกันเองเป็นประธานกรรมการแล้วจึงเสนอรายชื่อเพื่อแต่งตั้งต่อไป หากไม่มีเงื่อนไขพิเศษเพิ่มเติมเป็นประการอื่น ประธานกรรมการย่อมมีสถานะเป็นกรรมการด้วย และเป็นการแสดงให้เห็นว่าประธานกรรมการต้องแต่งตั้งจากกรรมการ กรณีเช่นนี้ประธานกรรมการจึงยังคงสถานะกรรมการอยู่ เช่น ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภา ดังนั้น แม้ประธานกรรมการลาออกจากตำแหน่งประธานกรรมการแล้วก็ยังคงสามารถดำรงตำแหน่งกรรมการต่อไปได้

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าฯ จะเห็นได้ว่า มาตรา ๑๒[๔] ได้กำหนดกระบวนการในการสรรหาและแต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการไว้ โดยให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่จะเป็นกรรมการ และเสนอให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบบุคคลเป็นกรรมการ และให้กรรมการดังกล่าวประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองเป็นประธานกรรมการและรองประธานกรรมการหนึ่งคนก่อนเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อมีคำสั่งแต่งตั้ง โดยในการแต่งตั้งนั้น มาตรา ๗[๕] ได้กำหนดให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกห้าคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลที่ผ่านการคัดเลือกโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีไม่มีอำนาจใช้ดุลพินิจ เพราะเป็นอำนาจผูกพัน (compétence liée) โดยต้องแต่งตั้งจากบุคคลที่ผ่านการคัดเลือกโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเท่านั้น ส่วนการพ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการนั้น

---

[๔]มาตรา ๑๒ การคัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการสรรหาประกาศรับสมัครบุคคลที่มีผลงานหรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้ และมีความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ตามมาตรา ๘ รวมทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ให้ทราบเป็นการทั่วไปอย่างน้อยสามสิบวันติดต่อกัน

(๒) เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตาม (๑) แล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครที่มีคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการให้ได้จำนวนกรรมการตามมาตรา ๗ และให้เสนอบัญชีรายชื่อของบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกต่อรัฐมนตรี พร้อมทั้งรายละเอียดของบุคคลดังกล่าวซึ่งต้องระบุชัดเจนหรือมีหลักฐานแสดงให้เห็นได้ว่าเป็นบุคคลที่มีความเหมาะสมในด้านหนึ่งด้านใดตามมาตรา ๘ การมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐

(๓) ให้รัฐมนตรีเสนอรายชื่อผู้ที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการพร้อมทั้งรายละเอียดตาม (๒) ต่อคณะรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายชื่อจากคณะกรรมการสรรหาเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๔) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบบุคคลเป็นกรรมการครบจำนวนแล้ว ให้เสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อมีคำสั่งแต่งตั้งเป็นกรรมการ

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบไม่ครบจำนวนกรรมการที่จะได้รับแต่งตั้ง ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการพิจารณาคัดเลือกบุคคลให้ครบจำนวนที่ยังขาดอยู่ โดยให้ดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) จนกว่าจะได้กรรมการครบจำนวน

ในการแต่งตั้งกรรมการครั้งแรก เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบบุคคลเป็นกรรมการครบจำนวนแล้ว ให้บุคคลดังกล่าวประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองเป็นประธานกรรมการและรองประธานกรรมการหนึ่งคนก่อนเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อมีคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

กำหนดระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกกรรมการให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[๕]มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า” ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกห้าคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลที่ผ่านการคัดเลือกโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

แม้ในมาตรา ๑๔[๖] วรรคสอง จะบัญญัติว่า เมื่อประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ หรือกรรมการพ้นจากตำแหน่งในกรณีอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เช่น ตาย ลาออก ให้ดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ หรือกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาร่วมกับบทบัญญัติมาตรา ๑๕[๗] ซึ่งบัญญัติให้ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการ และให้เสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อมีคำสั่งแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการ แล้วแต่กรณี จึงทำให้เข้าใจได้ว่า บทบัญญัติในมาตรา ๑๔ วรรคสอง ย่อมใช้บังคับแก่กรณีที่บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งทั้งประธานกรรมการและกรรมการในคราวเดียว เช่น กรณีที่ประธานกรรมการตาย ขาดคุณสมบัติ มีลักษณะต้องห้าม หรือลาออกจากทั้งสองตำแหน่งคือตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการ จึงจะต้องมีการดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ส่วนบทบัญญัติในมาตรา ๑๕ ย่อมใช้บังคับแก่กรณีที่บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการแต่ยังคงดำรงตำแหน่งกรรมการต่อไป จึงไม่ต้องมีการดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง แต่ให้มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อเลือกประธานกรรมการและเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อมีคำสั่งแต่งตั้งประธานต่อไป ดังนั้น กรณีตามข้อหารือนี้ เมื่อนาย ก. ขอลาออกจากตำแหน่งประธานกรรมการแต่ยังคงทำหน้าที่เป็นกรรมการต่อไป นาย ก. จึงยังคงดำรงตำแหน่งกรรมการต่อไปได้

ส่วนประเด็นว่า การนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของนาย ก. จะต้องคำนวณโดยนับแต่ระยะเวลาใดมาเป็นฐานในการคำนวณ นั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ภายหลังจากที่นาย ก. แจ้งการลาออกจากตำแหน่งประธานกรรมการการแข่งขันทางการค้าแล้ว นาย ก. ยังคงปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการและเข้าประชุมในฐานะกรรมการมาโดยตลอดจนถึงวันที่นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการชุดใหม่เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖ กรณีดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่มาอย่างต่อเนื่องทั้งในฐานะประธานกรรมการและกรรมการจนสิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น จึงต้องนับระยะเวลา

---

[๖]มาตรา ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙

(๕) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๐

เมื่อประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ หรือกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ หรือกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๑๒ โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่แทนก็ได้

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ หรือกรรมการตามวรรคสอง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ หรือกรรมการเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่จำนวนที่เหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน

[๗]มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ และได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่แล้ว หรือในกรณีที่ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการ และให้เสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อมีคำสั่งแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการ แล้วแต่กรณี

การดำรงตำแหน่งกรรมการต่อเนื่องกับการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการด้วย ด้วยเหตุดังกล่าว เมื่อระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของนาย ก. ตั้งแต่วันที่มีคำสั่งแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖ อันเป็นวันที่สิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่ มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปีบริบูรณ์แล้ว นาย ก. ย่อมมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเมื่อพ้นจากตำแหน่งตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ แต่ฐานในการคำนวณบำเหน็จตอบแทน ต้องเป็นไปตามอัตราค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือนที่นาย ก. ได้รับในแต่ละการดำรงตำแหน่งซึ่งมีอัตราที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นำอัตราค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือนในตำแหน่งประธานกรรมการตั้งแต่วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๖ อันเป็นวันที่สิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการ และนำอัตราค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือนในตำแหน่งกรรมการตั้งแต่วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๖ จนถึงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖ อันเป็นวันที่สิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่กรรมการ มาคำนวณเป็นบำเหน็จตอบแทนให้แก่นาย ก. ต่อไป

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย ส. ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการการแข่งขันทางการค้าเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ก่อนที่นาย ส. จะดำรงตำแหน่งครบวาระ นาย ส. ได้รับแต่งตั้งเป็นรองประธานกรรมการการแข่งขันทางการค้าตามมาตรา ๑๕[๘] แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าฯ เนื่องจากรองประธานกรรมการเดิมพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔ (๔)[๙] ประกอบกับมาตรา ๙ (๒)[๑๐] แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าฯ โดยมิได้เป็นการแต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ หรือกรรมการในวาระใหม่ ดังนั้น การนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของนาย ส. จึงต้องนับระยะเวลาตั้งแต่ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการต่อเนื่องกับการดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการด้วย ส่วนฐานในการคำนวณบำเหน็จตอบแทน ต้องเป็นไปตามอัตราค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือนที่นาย ส. ได้รับในแต่ละการดำรงตำแหน่งซึ่งมีอัตราที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นำอัตราค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือนในตำแหน่งกรรมการตั้งแต่วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่สิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่กรรมการ และนำอัตราค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือนในตำแหน่งรองประธานกรรมการตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ จนถึงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖ อันเป็นวันที่สิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่รองประธานกรรมการ มาคำนวณเป็นบำเหน็จตอบแทนให้แก่นาย ส. ต่อไป

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๖๖

---

[๘]โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น
[๙]โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น
[๑๐]มาตรา ๙ กรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้
ฯลฯ ฯลฯ
(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
ฯลฯ ฯลฯ